

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ

за 2021. ГОДИНУ

СА

ПЛАНОМ РАДА

за 2022. ГОДИНУ

УДРУЖЕЊЕ
ОГЂЕНА
МАРИЈА
ЛИВАЊСКА

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА ПЕРИОД 1. ЈАНУАР - 31. ДЕЦЕМБАР 2021. ГОДИНЕ

Извештај за 2021. годину разликује се, па свом садржају, од извештаја за претходне године, и то из разлога: битно редукованих активности услед опште познатих околности вирусне пандемије, као и намере израде извештаја о раду од оснивања Удружења, имајући у виду да се ове године навршава десет година рада Удружења.

У том смислу, садржај Извештаја за 2021. годину односиће се искључиво на активности које су у тој години реализоване.

Чланство

Током 2021. године нико није изашао из чланства, а поднето је четири нове приступнице.

Органи управљања

Скупштина Удружења

Једанаеста седница Скупштине Удружења одржана је 19. јуна 2021. у просторијама Удружења “Милутин Миланковић”, у Поп Лукиној улици.

Скупштина је верификовала пријем у чланство 15 нових чланова и усвојила следећа акта:

- ✓ Записник о раду Десете редовне Скупштине,
- ✓ Годишњи извештај о раду са финансијским извештајем за 2020. годину,
- ✓ План рада за 2021. годину,
- ✓ Продужење мандата члановима Управног одбора, уз уважавање Љиљане Радић да се повуче из УО, те је изабран нови члан УО Горан Арнаут.

Управни одбор и Председник Удружења

Током извештајне године Управни одбор је одржао 8 састанка, пуног и ужег састава, укључујући писане седнице. На састанцима Управног одбора расправљало се и одлучивало о свим битним питањима за рад Удружења и реализацију започетих пројеката, као и стању на подручју Ливна.

Никола Петровић заступао је и представљао Удружење у јавности и пред надлежним органима у складу са статутарним овлашћењима.

Пројекти и активности обављане у 2021.

Божићно и васкршње даривање

Божићни празници

Малобројни православни верници ливањског подручја са радошћу су прославили празник Рођења Христовог. Према традицији, празник је започет литургијским прослављењем Бадњег дана и ложењем бадњака пред нашим храмовима, а потом и свечаном Божићном Литургијом која је, и овога пута, одражана у цркви Успења Пресвете Богородице у Ливну.

Сва деца која живе на подручју парохија: лијевањске, губинске, врбичке и црнолушке добила су пакетиће које су припремили чланови Удружења Огњена Марија Ливањска. Овом приликом се захваљујемо Ани Кришто за лично ангажовање у одабиру поклона прикладних полу и узрасту деце и младих.

Васкршњи празници

Током Васкршњих празника, отац Предраг Црепуља и Председник Удружења Никола Петровић, поделили су пакете социјално најугроженијим парохијанима у насељима Ливањског поља. Током те тродневне акције, још једном смо се сусрели са призорима тешког материјалног стања и самоће наших старих сународника. О томе је Никола Петровић између осталог, записао и следеће:

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

„Дозволили смо да на старом избразданом лицу баке у Богдашима крене суза зато што је њена комшиница добила помоћ (јер за њих то није даривање него помагање) а она није била предвиђена. Може ли се та суза уопште са било чим ставити на вагу?“

Уз ове речи, дугујемо обајшњење. Наиме, према одређеном критеријуму да се пакети поделе самохраним старачким домаћинствима, без редовних примања и без потомства које их помаже, број пакета подељен по насељима је следећи: Бојмунте (2), Радановци (1), Врбица (1), Богдаше (4), Бастаси (2), Губин (6), Прово (1), Сајковић (3), Губер (2), Жабљак (1), Ливно (6), Казанци (2), Нуглашица (6), Грковци (3), Пеуље (3), Пржине (6), Јаруга (1), Црни Луг (2). Ипак, стање на терену показује да је још доста људи, који су остали ван овог критеријума, такође у незавидној материјалној ситуацији, те да им и поклон од неколико прехранбених намирница много значи. Можда би требало организовати посебну акцију која би обухватила нешто ширу помоћ у намирницама свим самохраним старачким домаћинствима.

Захваљујемо се приложницима и свима који су својим ангажовањем, на било који начин, допринели да и ове године буде успешна наша акција даривања.

Активности по селима и одржавање православних гробаља

Села Челебић и Врбица

Челебићани и Врбичани су у извештајној години били ангажовани на:

- ✓ организацији парастоса на спомен-гробљу Барјак,
- ✓ организацији одласка до јаме Бикуше
- ✓ одржавању гробља на Барјаку, као и сеоског православног гробља и рослави црквене славе у Врбици.

О прослави Духова, славе цркве у Врбици, издавајемо део текста са утисцима Николе Петровића:

„Педесети дан од Васкрса, када Српска Православна црква прославља силазак Светог Духа на Апостоле, празник у народу познат као Духови, окупи се скромна заједница Врбичке парохије око свог обновљеног храма, да ову вечну чекаоницу њена деца испуне молитвом и радошћу.

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Стрпљиво чека Врбичка црква њено стадо да је се сети, и макар једном у години дође и отвори врата; стрпљиво их чека, како оне редовне, тако и оне који никако да нађу времена да јој походе. Ко није заборавио и ко је могао – дошао је. Иако се све одвија у отежавајућим околностима, стиче се утисак да је из године у годину све лакше сабирање и договарање око прославе храмовне славе у Врбици.

Ми смо јој ове године донели заиста искрену веру да је нећемо никад напустити. Окупио се народ у великом броју за наше услове, можда број и није битан али вера и нада су били препознатљиви на сваком кораку. Радост је завладала међу свима, па је и појање на Литургијској молитви коју је предводио наш парох отац Предраг Црепуља, чини ми се, било неуобичајено лепо“.

Врбичани и Челебићани су на Задушнице, у суботу 19. јуна, обишли гробове својих ближњих, које су претходно прокрчили од корова и средили.

Такође, очишћена је и спремљена црква за славу и покошена порта. Тог посла прихватили су се: Шуњка Саша, Шуњка Веселин, Шуњка Сава, Јовић Сава, Вулић Радислав, Шуњка Лука, Росић Мишо (који је на дан кошења спремио ручак за све), Вулић Чедо са супругом и ћерком. Послу, а потом и причи и песми, придружили су се и: Губињани, Сајковљани, Казанчани, Рујанчани.

Славску трпезу ове године су спремили синови Саве Јовића, Игор и Горан, са породицама. Иако је трпеза била богата и домаћински спремљена, Веселин Шуњка је остао веран свом обичају да сваке године, за ову прилику, дарива јагње.

Челебићани и Врбичани су се договорили да се започне са изградњом пута ка манастиру у Врбици, па је, у ту сврху, на дан црквене славе, скупљена одређена сума средстава.

Када је реч о асфалтирању приступног пута до врбичке цркве, вредност радова, према прибављеној понуди износи 16.894,80КМ, а у суфинансирању ће, са половином износа, учествовати општина Ливно, на основу Одлуке надежних општинских органа, а по захтеву Удружења ОМЛ.

Села Рујани, Чапразлије и Прово

У суботу, 9. октобра, Рујанчани су се поново окупили под својим мотом „У јесен се радо враћам“, и прославили славу рујанске цркве Покров Пресвете Богородице.

Покошено је православно гробље и црквена порта.

Чапразличани: Милош и Никола Ђуран, Перица Маљковић, Зоран Стојић и Дуле Маљковић, покренули су акцију уређења сеоског гробља, као и уређења Спомен-гробља на Пољеницама.

Део радова на уређењу гробља, који се односи на саливање новог бетонског зида на месту где је био оштећен ратним дејствима, је завршен. Радове је обавио Радован Јурић за износ од 900 евра. У наставку ове акције неопходно је уклонити растиње са обе стране ограде, како би се спречило даље пропадање зида од жила љеске и влаге која долази од растиња. Према прибављеној понуди Илије Касала из Оргуза цена за извођење ових радова је 700 евра.

Такође, током извештајне године започети су и завршени радови на постављању електричне мреже у делу села Чапразлије и Прова у којима никада није била разведена нисконапонска електро-мрежа након ратних сукоба, чиме је дводеценијски проблем

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

решен. У акцији покретања захтева према општини, за решење овог проблема, учествовало је Удружење ОМЛ и повратници ових села који су последњих година обновили куће.

Гробља у Чапразлијама и Губеру

Село Губер

У погледу уређења гробља у Губеру, поред редовног годишњег кошења, као и уређења започетог у претходном периоду, у току је прибављање средстава за планирано постаљање окапника дуж целе оградe. Расположена средства за ту намену на дан 31.12.2021. године су 5.300 КМ.

Село Голињеве

У 2021. години покошено је гробље у Голињеву.

Села Црнолушке парохије

Током извештајне године покренута је акција реконструкције крова храма Св. Илије у Црном Лугу, при чему је потребно: скинути постојећи цреп, исправити постојеће летве, залепити спојева на изолацији специјалним тракама, вратити цреп и поправити и силиконисати постојећи лим. Средства за ове радове обезбедили су браћа Милош и Никола Чулић, родом из Црног Луга.

Радови по пројектима који се спроводе фазно

У планским активностима обнове, заштите и доградње српских верских и сакралних објеката, Удружење фазно реализује следеће пројекате:

- реконструкција и завршетак Спомен-капеле;

- уређење спомен-гробља на Барјаку;
- обнова цркве Успења Пресвете Богородице у Ливну;
- обнова цркве у Голињеву;
- обнова споменика у Чапразлијама.

Над Бикушом

Поштовање жртава ратова

Потомачку обавезу чувања успомена на претке и некадашња огњишта Удружење ОМЛ спроводи кроз неколико праваца деловања:

- ✓ одржавање молитвених сећања на годишњице масовних страдања ливањских Срба,
- ✓ обнову и одржавање споменика страдалима на местима страдања,
- ✓ обележавање стратишта,
- ✓ категоризацију и попис жртва 20. века,
- ✓ одржавање сакралне српске баштине,
- ✓ упознавање шире јавности о животу, заоставштини и страдању ливањских Срба путем јавних скупова (изложбе, поромоције књига и пројекција филмова исл).

У години када се навршило 80 година од страдања ливањских Срба и 30 година од ексхумације тела жртава са већине стратишта, служени су помени у:

- ✓ Ливну, у спомен-капели Свете Великомученице Марине – Огњене Марије. На богослужењу су се окупили потомци страдалих, али и други верници који су дошли да се поклоне моштима наших новомученика. Свету Литургију служили су отац Предраг Црепуља, парох лијевањски свештеници, Жељко Ђурица и Мирко Јамеција, бивши пароси лијевањски, Срђан Белензада, парох веселињски и Митар Керлец, парох бабићки;

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

- ✓ Губину - 31. јула Светом Литургијом и парастосом код гроба оца Ристе Татића и његових 12 парохијана;
- ✓ Чапразлијама - 31. јула, на Пољицама, код срушеног споменика страдалима у јами Самогред;
- ✓ Челебићу - 1. августа Светом Литургијом на спомен гробљу на Барјаку. Након парастоса једна група присутних однела крст до споменика над јамом Бикуша у коју су бачени Срби из Челебића и околних села и чија тела се још увек налазе у забетонираној јами;
- ✓ Бања Луци – 25. јула, помен је служио парох лијевањски Предраг Црепуља;
- ✓ Брчком - 4. августа у цркви Св. Великомученице Недеље Света Литургија и парастос је служен ливањским Србима и прогнаним 1995. године у операцији Олуја;
- ✓ Београду – 25. јула, у цркви Св. Марка, помен је служио свештеник Мирко Јамеџија;
- ✓ Новом Саду - 2. августа Свету Литургију и парастос у цркви Св. Тирила и Методија служио је отац Велимир Врућинић;
- ✓ Манастиру Богородице Тројеручице на Авали - 30. јула Светом Литургијом и поменом;
- ✓ Чикагу - Светом Литургијом и поменом у храму Св. Арханђела Михаила;
- ✓ Орланду - Свету Литургију и помен у цркви Св. Петке, где се налази честица моштију ливањских мученика, служио је отац Љубиша.

Око новогодишњих дана непознати починлац (или више њих) оскрнавио је споменик Србима Челебића и околних села, страдалим лета 1941. године. Споменик, оштећен током грађанског рата деведесетих година и обновљен једном од првих акција Удружења, испрскан је црним спрејом. Удружење ОМЛ и парох лијевањски пријавили су случај полицији, али починилац није пронађен.

Делегат из реда Срба у Дому народа парламента Федерације БиХ, Александар Штрбац, реаговао је на овај гнусни чин, изјавом новинској агенцији Срна, а бројне телевизијске куће, новинске агенције и портали пренели вест и осврнули се на страдање Срба 1941. године (РТВ, РТРС - са више прилога, novosti.rs, federalna.ba, blic.rs, mondo.ba, hbz-vijesti.com, jadovno.com и други). Вандаљски чин скрнављења споменика осудила је влада Кантона 10, а Срби, министри у тој влади (Момчило Бајић

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

- министар рада, здравства, социјалне заштите и избјеглих и расељених лица, Милан Башић - министар правосуђа и управе и Дијана Пузигаћа - министрка привреде) положили су венац на спомен плочу.

Ангажовањем министра Момчила Бајића, у кратком року обезбеђена су средства за скидање графита са спомен-плоче, те је крајем фебруара плоча очишћена ангажовањем фирме Swedhem d.o.o. из Бања Луке.

На гробљу у Губеру, 24. августа 2021. године, сахрањена је Божана Боја Радета, рођена Лалић, из Доњих Рујана, последња од четрнаесторо који су преживели пакао јаме Равни Долац, 1941. године.

Допринос српској заједници ливањског краја

Проглашавањем дела дворишта, преко кога прилазе кући, јавним добром, српска породица Ковачић из Ливна, суочила се са проблемом приласка кући у којој живе од 1966. године. Административним препрекама и неразумевањем губили су се захтеви Ковачића за откуп дворишта и легализацију, иако су кућу откупили пре 20 године.

Удружење ОМЛ је упућено у проблем ове породице и са своје стране ће предузети све што је у оквиру његове наложности.

Јавни скупови Удружења

Уз љубазност свештеника Драгана Вукотића из Вишеграда, а у организацији Удружења Огњена Марија Ливањска Градске галерије Вишеград, 26. јуна 2021. године одржана је у Вишеграду изложба “Срби Ливањског поља-трагови кроз векове” и промоција књиге Буда Симоновића *Огњена Марија ливањска*. Изложбу је отворио директор Галерије Славко Тушевљак, а публици су се обратили Гордана Достанић и

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Будо Симоновић. У уметничком делу програма учествовали су: Уна Војиновић, Софија Чарапић, Анђелина Ђурђевић, а програм је водила Бранка Марковић.

Након изложбе чланови Удружења обишли су спомен подручје Стари брод на Дрини, место великог страдања српског народа Подриња током усташке офанзиве пролећа 1942. године. Хиљаде српских цивила са Романије, Сокоца, Рогатице, Олова и Вишеграда кренуло је да нађе спас у Србији. Како су Италијани затворили мост у Вишеграду, хиљаде људи се слило обалом Дрине ка Милошевићима и Старом Броду, покушавајући ту да пређу Дрину скелом. Неки су нашли спас и прешло реку, у усташе су, током више покоља, поклале или у бациле у Дрину преко 6.000 српских цивила. На главном месту страдања, у Старом Броду, 2008. године подигнут је крст, као први споменик. Током 2010. године започета је и градња капеле, а 2019. отворен је и јединствени спомен-музеј, који садржи имена страдалих на овом страшном месту.

Односи са јавношћу

У извештајној години Удружење је, због слабог интересовања јавности, поништило конкурс „Завичај мојих предака“, којим је намеравало да подстакне литерарни и/или ликовни израз млађе популације о подручју где су њихови корени.

На конкурс расписан 5. септембра 2020. године, пристигао је само један рад. У тим околностима није било могуће извршити селекцију, те је Одлуком Управног одбора Конкурс поништен, а Христини Мрша, која је послала рад у року прописаном у Конкурсу, исказана је јавна захвалност и њен рад је објављен на сајту Удружења, као и у листу Српско коло.

Државни органи и институције и локална самоуправа

МСС РС – Управа за дијаспору и сарадњу са Србима у региону

Након више година учешћа на конкурсима за финансирање и суфинансирање пројеката од значаја за културу и живот српске заједнице, које расписује Управа за дијаспору, у извештајној години није поднет захтев. Још увек је у фази израде пројекат са којим смо конкурисали 2020. године, а који се односи се на израду монографије Ливањска црква, аутора Марка Катића.

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Након више одлагања, због објективно неповољних околности, у извештајној години реализован пројекат екскурзије у Србију деце из општине Ливно, којим је код Управе за дијаспору конкурисала Парохија лијевањска. Помињемо га у нашем извештају обзиром да је Удружење учествовало у ораганизацији екскурзије и дочеку деце у Београду. Трудом Удружења, поред разгледања знаменитости у Београду, деца су посетила и Музеј СПЦ и штампарију Патријаршије, а посетили су и Сремске Карловце где су добили информације о верском и културном животу Срба са леве стране Саве, као и манастир Велика Ремета, где су послужени манастирском вечером и добили конак. Поред наведеног, деца су, у пратњи Ане Кришто, вође пута и наставнице школе српског „Јован Сундечић“, обишла још Нови Сад, Лозницу и Тршић.

Децу су у Београду, испред Удружења, дочекали, сместили их и били им домаћини: Гордана Достанић, Никола Петровић, Дијана Ковачић и Милош Дамјановић. Деца која нису могла учествовати на екскурзији, из средстава Удружења, купљени су и послати прикладни поклони са знаменитостима Београда.

Друга Удружења

У извршавању својих активности Удружење одржава контакте и консултације са другим удружењима сличног програмског карактера, као што су: Завичајно удружење Ливњана и Граховљана из Бачког Јарка; Удружење Граховљана, Београд; Удружење Дрварачана, Београд; УГ Јадовно 1941 Бања Лука; Удружење СНД Пребиловци; Савез крајишких удружења; Српско удружење Личана, Гацке долине и Врховина “Завичај” и друга удружења.

Епархија бихаћко-петровачка

Сарадња Удружења са Епархијом бихаћко-петровачком одвија се кроз редовне контакте и координацију у вези са свим активностима Удружења, путем доставе планова Удружења, годишњих извештаја о раду, а у одређеним случајевима и ангажовања на одређеним пословима само и искључиво уз благослов нашег Епископа.

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Са Његовим Преосвештенством Епископом Сергијем представници Удружења имају сусрете током скупова у организацији Удружења или Епархије.

Парохије Ливањског поља

Из презентованих извештајних ставки о раду Удружења у свим претходним годинама, па и овој, уочава се стална комуникација, координација и блиска сарадња са Парохијом лијевањском и оцем Предрагом Црепуљом. Представници Удружења учествују у организацији прослава црквених слава, присуствују црквеним прославама, литургијама и другим догађајима на подручију Ливна.

Наступи у медијима

Током 2021. године представници Удружења имали наступе у медијима везане, углавном, за најаву изложбе и промоције у Вишеграду, током којих су представили јавности и рад Удружења.

Обавештавање чланства и јавности

Обавештавање чланства и јавности о програму и циљевима Удружења, његовом раду, конкретним пројектима и акцијама одвија се превасходно преко интернет странице www.omlivanjska.com која се редовно ажурира вестима и догађајима из Удружења и Парохије лијевањске, као и Facebook-у групе.

Поред редовних информација везаних за рад Удружења и Парохију лијевањску, Удружење пружа и одрђене информације о догађајима које организују друга удружења и активност програмски усклађење са деловањем ОМЛ.

Закључак

Амбицизно постављен План рада за 2021. годину, ограничени ресурси којима Удружење располаже, али и околности живота у условима вирусне пандемије утицали су на неизвршење зацртаних активности, али рад Удружења се одржао, сходно могућностима чланова у објективно отежавајућим околностима.

Свакако да рад на конкретним пословима и даље остаје приоритет како деловања Удружења, тако и као мотивациони фактор и путоказ који ће млађим генерацијама потомака пробудити жељу да наставе посао важан за заједницу, са крајњим резултатом који ће имати одраз у будућности.

Уз настојање да Удружење настави рад и после првих десет година постојања, задатак свих чланова би требао бити рад на подстицају младих да се учлане и активно ангажују у раду Удружења.

Такође, неопходно је скренути пажњу члановима о потреби редовне уплате годишње чланарине која је од самог оснивања 1.200 РСД, односно 20 КМ. Приметно је да, у евиденцији икада евидентираних чланова, има више од 450 чланова, а да је чланарину за 2021. годину платило само 110 чланова, од лега 13 из иностранства и 97 из Србије. То је резултирало пословањем Удружења на самој граници са губитком.

**УПРАВНИ ОДБОР
УДРУЖЕЊА ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА**

**Гордана Достанић,
Председник Управног одбора, ср**

ПЛАН РАДА ЗА 2022. ГОДИНУ

Без обзира што је почетак 2022. године, као и готово цела претходна година, обележен ванредним околностима и посебним мерама државних органа у погледу заштите здравља, сматрамо да Удружење не треба да одступи од својих редовних планских активности, имајући у виду да се већина тих активности реализује по фазама током периода дужег од годину дана, а неке имају карактер сталних активности. Реализација планираних активности одвијаће се у складу са реалним околностима.

Обзиром да је у претходне две године низ активности био успорен или одложен, сматрамо примереним да план за 2022. годину остане исте садржине као и у ретходној години.

Уз расположиве капацитете Удружење ће се ангажовати на следећим пословима:

○ **Оснивање подружница**

Уколико се покаже могућим, предузеће се и активности оснивања подружница у Србији, Републици Српској и у иностранству, а у градовима на чијем подручју живи већи број ливањских Срба.

Рок: континуирано

Координатори: Управни одбор

○ **Оснивање сеоских одбора**

Одбори ће се формирати на нивоу села чији некадашњи житељи и њихови потомци исказу интерес за таквим обликом организовања, а нарочито при реализацији послова везаних за одређено село и његове житеље.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

○ **Санација и завршетак Спомен-капеле (костурнице) у Ливну**

Фаза овог обимног, вишегодишњег пројекта, планирана за 2022. годину, подразумева радове на сређивању унутрашњости, што подразумева: отклањање влаге, поставку иконе свете Великомученице Марине; поставку стаклених изложбених витрина.

Рок: 2022.година

Координатори: отац Предраг Црепуља, Милош Дамњановић и Бранко Лаганин

○ Санација цркве Успења Пресвете Богородице у Ливну

Због значаја обнове цркве Удружење ОМЛ даје свој допринос у складу са могућностима и уз сагласност Парохије и Епархије које су носици овог пројекта. За 2022. годину планира се израда нових делова мобилијара.

Рок: континуирано

Координатор: отац Предраг Црепуља, Управни одбор Удружења

○ Обнова других цркава и сређивање гробља

• *Обнова цркве и сређивање гробља у Голињеву*

За 2022. годину планира се одржавање очишћеног гробља и црквшта, прикупљање средстава за другу фазу уређења цркве (попличавање пода, израда плафона, израда и постављање иконостаса и часне трпезе, набавка палионице за свеће, бетонирање стаза око цркве и сл), као и даље успостављање контакта са потомцима почивших на том православном гробљу.

Рок: 2022. година

Координатор: Милош Дамњановић и Синиша Јагодић

• *Спомен гробље на Барјаку и ограда православног гробља у Челебићу*

У фазној реализацији овог пројекта за 2022. годину планирају се радови који подразумевају израду и поставку плоче са поименичним списком страдалих и то на страни споменика окренутој ка унутрашњости гробља. Такође, наставиће се са сагледавањем могућности изградње гробљанске капеле на православном гробљу, што ће се, такође, изводити фазно.

Рок: током 2022.

Координатор: Одбор села Челебић

• *Ограда гробља у Губеру*

Прва фаза оградњавања православног гробља у Губеру је завршена, а у 2022. години се планира прикупљање средстава и постављање окапница дуж целе ограде.

Рок: током 2022.

Координатор: Одбор села Губер

• *Уређење православног гробља у Чапразлијама, као и остала православна гробља на подручју Ливна*

У току 2022. године наставиће се радови на уређењу спомен гробља у Чапразлијама, што конкретно подразумева рашчишћавање растиња са обе стране ограде гробља, као и редовно кошење.

Када је реч о гробљима у другим селима наставиће се са успостављањем контакта са житељима села, као и потомцима покојника у циљу постизања договора о условима кошења гробаља, поправци споменика, подизању или поправци ограде и сл.

Рок: континуирано

Координатори: председници сеоских одбора, о. Предраг Црепуља

- ***Црква и парохијски дом у Врбици***

Радови на цркви у Врбици односе се на набавку и постављање уређаја за звоно.

У намери прилагођавања парохијског дома у Врбици потребама коначишта, потребно је извршити замену дрвене ПВЦ столаријом, поставити ламинат преко постојећег пода, глетовати и окречити унутрашње зидове. Процењена вредност ових радова је око 3500 евра.

Осим наведеног, у наредном периоду потребно је уредити, односно асфалтирати путни прилаз цркви и парохијском дому у дужини од 150м. Активности су предузете, те су обезбеђена средства, а у суфинансирању ће учествовати и Општина Ливно.

Рок: континуирано

Координатори: Никола Петровић, Сава Шуњака, парох Предраг Црепуља

Обележавање масовних стратишта и обнова споменика

Реализација ове активности подразумева израду документа који садржи:

- ✓ попис масовних стратишта и споменика;
- ✓ детаљан опис обележија-споменика из ранијег периода (пре рата деведесетих);
- ✓ тренутно стање обележија-споменика;
- ✓ могућност приступа стратишту.

За неки од наведених садржаја у великој мери је прибављен материјал. Након израде документа приступиће се сачињавању детаљног плана и предлог начина реконструкције обележија/споменика и редослед израде, као и начин постављања путоказа.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

- **Обнова споменика у Чапразлијама**

Обнова споменика страдалим Србима села Чапразлије, чија тела су бачена у јаму Самогред, а након 25 година пренета у гробницу над којом је подигнут споменик, који је током грађанског рата 90-тих срушен, подразумева: дефинисање изгледа споменика, као и израду пројекта и израду и постављање споменика. Задатак ће бити реализован фазно. У 2022. години, приступиће се изради потребне документације за обнову споменика.

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Рок: 2022. година

Координатор: Никола Ђуран, Милош Дамњановић

○ Помен страдалим Србима Ливањског поља 1941. године

Овај задатак се састоји од више скупова активности, што подразумева:

- *Одржавање годишњих парастоса у: Ливну, Бања Луци, Београду, Новом Саду, на Барјаку, Чапразлијама и другим местима*

Одржавање годишњег парастоса Србима страдалим на Огњену Марију 1941. године, установљено је, у наведеним местима, претходних година. Удружење ОМЛ стараће се о адекватном обавештавању јавности о месту и времену одржавања помена, како би се парастоси омасовили.

Рок: јули 2022.

Координатор: о. Предраг Црепуља, о. Мирко Јамација и о. Жељко Ђурица

○ Изложба и други јавни наступи

Организацијом тематских трибина и јавних наступа Удружење има намеру да обележи годишњице од значаја за живот и културу српског православног становништва са подручија Ливна, као и промоцију књига са тематиком из живота Срба Ливањског поља.

- *Организација изложбе “Срби Ливањског поља – трајање кроз векове”*

У 2022. години Удружење ће наставити са приказивањем изложбе у више градова Србије и земаља региона.

○ Формирање база података и архива Удружења

Ова активност је континуираног карактера, а у поступку њене реализације је неопходно успоставити контакте са појединцима, али и институцијама (архиви, музеји, институти исл.) Србије и Српске, у циљу сагледавања грађе коју те институције поседују, као и прибављања стучних савета о дефинисању грађе, начину њеног прикупљања, архивирања исл. Такође, пожељно је хармонизовати делове Удружења са другим удружењима грађана са подручија од Ливна до Грахова која имају у плану (или су реализовала) сличне активности. Ова активност реализоваће се изградом више различитих база података, као:

- *расељених Ливњака и потомака*

Израда ове базе података је у тестној фази и проналажењу решења за поставку сервера и задужење особа за унос и ажурирање података. База ће се пунити јединственом формом образаца доступног јавности ради попуњавања, који је део електронске апликације.

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

- *страдалих ливњских Срба у ратовима у 20. веку (по категоријама: војници, цивили, заробљеници...)*

Рок: континуирано

Координатор: Александар Радета

- *логора, јама и других стратишта*

Рок: континуирано

Координатор: Александар Радета

- *етнографке и етнологске баштине*

Ова база подразумева сакупљање предмета и рукотворина и или њихових фотографија, опис начина употребе и израде, као и записивање књижевног народног стваралаштва, опис музичких инструмената и снимак музичког стваралаштва исл.

Рок: континуирано

Координатори: о.Предраг Црепуља, о.Жељко Ђурица и Јасна Вујчић

- *архив Удружења*

Формирање архива Удружења је дугорочан посао, који се започиње прикупљањем оригиналних, скенираних или копираних докумената, записа, фотографија и сл. историјског и демографског карактера везаних за живот Срба са подручија од Ливна до Грахова. У оквиру ових послова извршиће се и скенирање и фотокопирање црквених матичних књига.

Рок: континуирано

Координатори: Управни одбор

- **Божићно и васкршње даривање**

Реализација овог задатка обухвата прибављање информација неопходних за утврђивање ажурних података о броју деце старости до 20 година, као и самохраних старачких домаћинстава којима ће Удружење упутити пакете поводом божићних и ускршњих празника.

Рок: 2022.

Координатор: Ана Кришто и Управни одбор Удружења

- **Школа основа српског писма и језика**

Удружење ОМЛ, у договору са Парохијом лијевањском и професорком српског језика и књижевности, Аном Кришто, која је израдила програм и почела са одржавањем часова,

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

дефинисаће потребе ове школе током 2022. године и настојати да изађе у сусрет у складу са могућностима.

Рок: током 2022.

Координатор: Управни одбор Удружења и о.Предраг Црепуља и Ана Кришто

- **Евидентирање имовине у власништву Православне црквене општине Лијевно у Ливну (парохије у Ливањском пољу)**

Овај задатак се преноси у потпуности из планова од 2015. године. Удружење ће дефинисати пројекат Пописа имовине парохија: Лијевно, Врбица, Губин и Црни Луг – према историји власништва парцеле (почетно стање на дан 1.12.1914; евиденција конфисковане имовине; премеравање и укињижба имовине парохија). Пројекат подразумева предрачун трошкова и дефинисање институција и појединаца, стручних сарадника на пројекту.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

- **Информисање и административно правна помоћ за питања повратка и регулисања имовинско правних односа**

За пружање помоћи у погледу административно-правних ствари, регулисања имовинских питања исл, Удружење не располаже стручним и другим ресурсима. Ипак, имајући у виду да су питања од значаја за расељену популацију везана за акта која доносе државни органи, те да се информисање јавности одвија јавном објавом и конкурсима на званичним интернет страницама тих органа, Удружење ће путем своје интернет странице обавештавати чланство уз одређена формална тумачења.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

- **Контакти са локалним и државним органима и институцијама и Српском православном црквом**

За побољшање услова живота и остварење других захтева од значаја за повратак расељених Срба, континуирани задатак Удружења је успостављање контаката са органима локалне самоуправе општине Ливно, као и институцијама Републике Српске и Федерације БиХ, а у смислу регулисања питања од значаја за живот у селима насељеним претежно српским становништвом. Питања од заједничког интереса разматраће се у контакту и сарадњи између Удружења, СПЦО Лијевно и Епархије БП.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

О фазама реализације појединих задатака, као и њиховом коначном завршетку, Управни одбор ће обавештавати чланство и јавност периодичним извештајима и фотографијама путем интернет странице Удружења и електронском поштом, као и Годишњом извештајем на Скупштини. На исти начин, чланство и јавност ће бити обавештавани о приложницима и прилозима појединачне активности.

УПРАВНИ ОДБОР УДРУЖЕЊА ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

**Гордана Достанић,
Председник Управног одбора, ср**